

Zas Latweeschu draugs.

1843. 28. Janwar.

4ta lappa.

J a u n a s f i n n a s.

Is Pesterburgs. Vermes gubbermenti irr fabrikkis, fur strahdneeks dsihwo, wahrda Ignati Sakoptelow. Tam bija dehlu nehmuschi rekruschds; bet dehls no pulka aisbehdse un atkal nahze mahjas, zerredams, wezzaki winnam palihdsefchoht flehptees. Tok tehws, gohda wihrs buhdams, pats dehlu fas nehme un walbneekem atkal isdewe. — Augstizeenigs Keisers, zaur finanz-ministeru dabbujis to sunnabt, schehligä prahtä irr pawehlejis: lai to gohda wihru Ignati ne ween apdahwina ar sudraba gohda sishmi, kam wirsraksts: »par to, ka darbojabs ustizzami« un kas tam nehama pee kruhts; — bet arri ar 100 rubleem sudr. un winna darbu un gohda-prahtu pa wissu Kreewu walsti darra sinnamu.

Is Selgawas. Kungi tur taggad kristigä prahtä irr gahdajusch, ka kahda sawada meetä nabhaga seewischki warroht dabbuht darbu un tä strahdajoht, ir pa seemu, ar gohdu sawu deenschku maisi nopelnisht. Par eesahkumu wehl gan tik ween dohd wehrpt, addiht un spalwas pluhkt; bet us preekshu arri luhkshs wehl zittus darbus tur list strahdabt. Ne gribbedami, ka tee zitti kungi nahktu shahde, kas tur ko listu strahdabt, winni nospreedusch, ka par mahrzinu linnu, ko sawehrpe, wairak naw jamalka, ne ka 10 lihds 15 kapeiki f., par mahrzinu willu 15 lihds 20 kap. f. un par mahrzinu spalwu, ko pluhze, 15 kap. f.

Is Pruhshu semmes. Apnehmahs, taggad pa wissu semmi eezelt sawas teefas preeksh teefneefcheem. Prohti: tahdas, kam nahkotees, ne ween raudsicht woi teefneefchi wissi arri effoht ustizzami; bet arri gahdabt, ka tahds teefas wihrs, lai buhtu arri augsts kungs, tuhlin no ammata nahktu noht, kas woi dahwanas pretti nemmoht, woi nelahdsigi dsihwojocht, woi zittadi sawam ammatam par kaunu effoht.

Is Dahru semmes. Lai walsti, ko nosauz Zihland, ne fenn diwi strahdneeki, zits ar zittu ar wahrdeem sagahjusch, no leeleem firdehstceem few pascheem gallu taishja. Abbeem bija seewas un behrni un arri deesgan istikshanas. — Weens ohttram kahdu grehku bij pahrmettis, ko preeksh gahdeem zitti laudis us winnu dohmajusch, bet ko tee jau fenn atkal bija atsinnusch par nepateesu. Tatschu winsch pahr to tik aplam sehrojabs, ka pats pakahrah. Ohrs to dabbujis sunnabt, arri tä patt few nonahweja.

Râ seemasfwehtkus fwehtija Widsemme weenâ weetâ.

Seemasfwehtki wissuwairak behrneem irr preezas-fwehtki. Tahdus behrnu-seemasfwehtkus ar ffolhas-behrneem weenâ mahzitaja-muischinâ 1842trâ gaddâ fwehtija. Tur wiffi nahburgu-behrni, kas jau ffolhâ eet, pulksten tschetrôs wakkarâ fapulzejahs. Preeks atspibdeja no wissu behrnu azzim, kad durwis atwehrehs; leelâ mahzibas-istabâ 2 seemasfwehtku-fohzini bij' ispuschkoeti, karris ar 30 fwezzitehm. Rahds seemasfwehtku-gaischums un spohschums tas bija! Wiffa istaba bija pilna no behrneem; arri zitti wezzaki, sawus behrnus pawaddidami, bij nahkufchi lihds ar winneem preezatees. Kad nu wiffi bija sawâ weetâ, tad behrni sahje sawâ starpâ farunnatees un dseedabt, tâ, kâ mehš jums schè norakstisim.

Dseedafhana.

(Pypreeksch no weena behrna fazzita, tad no wisseem dseedata.)

Schi deena augsti flaweta,
No Deews mums patš fataisija;
Schi deena pafaul' aplaimo;
Lai semm' un debbes fwehti to!

Scho deenu ilgi gaidija,
Kamehr weenreis atspibdeja;
Tad Deews mums sawu dehlu suht,
To ihstu laimi atdabbuht.

(Weld. No debbesim buhs man atnest.)

Pirmojs behrns.

Preezajetees eeksch ta Kunga allaschin; es fakku atkal: preezajetees! (Wihl, 4, 4.)

Dhtrajs behrns.

Zeltees, tohpi apgaismota, jo tawa gaisma nahk u. t. pr. (Esaij. 60, 1—5.)

Treschajs behrns.

Par ko tad mums buhs preezatees? Kapehš tik gaisch irr apfahrt mums, un kapehš mehš scheitan fapulzinati?

Zettortajs behrns.

Sakkait, kas irr notizzis?

Peektajs behrns.

Tee laudis, kas tumfiba staiga, reds leelu gaischumu, un pahr teem, kas fehseh nahwes-semme un ehna, spohschums irr uslehjis. (Esaij. 9, 2.)

Sestajs behrns.

Nedsi! weens behrns irr mums dsimnis, weens dehls irr mums dohts, ka waldischana irr us winna kameesi, un winna wahrds tohy nosaukts: Drihuischfigs, padohmas dewejs, stiprajs Deews, warrenajs, muhschigajs tehws, meera-leelskungs. (Esaij. 9, 6.)

Septitajs behrns.

Kas tas tahds behrns?

Astotajs behrns.

Tik tohti Deews to pafauli mihlejis, ka winsch sawu paschu weenpeedsimmuschu Dehlu dewis, ka wisseem teem, kas tizz eeksch winna, ne buhs pasustees, bet to muhschigu dshwibu dabbuht. (Zahn. 3, 16.)

Dewitajs behrns.

Tas behrnisch irr tas muhschigajs wahrds, kas eefahkumâ bija pee Deewa. Un Deews bija tas wahrds. Tas patš bija eefahkumâ pee Deewa. Wiffas leetas irr darritas zaur to paschu, un bes ta pascha ne kas ne irr darrishts, kas irr darrishts. (Zahn. 1, 1—3.)

Defmitajs behrns.

Un tas waheds tappe meesa un dshwoja muhsu starpâ, pilns schelastibas un pateestbas, un mehs winna gohdsbu redsejam, tahdu gohdibu, kâ ta weeniga peedsim-
musha Dehla no Tehwa. (Zahn. 1, 14.)

Weenpadsmitajs behrns.

Un redsi! Tas behrnisch irr dsimnis. Ak preezajeetees allaschin, es falku
atkal: preezajeetees!

Dseedafchana.

(Vavreefch no weena behrna fazzita, tad no zitteem dseedata.)

Ak ne-isteizama,

Ak nenobeidsama

Seemasfwehtku-lyghmiba!

Zilweks bij' grimnis;

Kristus irr dsimnis;

Gohds lai irr radditajam augstibâ!

Dwipadsmitajs behrns.

Un fur tas behrns irr dsimnis.

Trihpadsmitajs behrns.

Preefch 1800 gaddeem tas dsimme no Dahwida gilt, kâ Deews to lizzis flud-
dinaht zaur to prawectu:

Un tu Betleme Juhdu-semme, tu ne buht ne effi ta masaka (Mik. 5, 1.)

Tschetrapadsmitajs behrns.

Slawehts Deews, wiffangstakajs!

Nu atcet tas Pestitajs,

Nu irr Deews peeminneis,

Ko winsch fenn bij' sohljis.

Ko tee tehwi kahroja,

Ko praweeschi tulkoja

Wezzôs laikôs, tas irr wif

Brihnischki nu notizzis.

Peezpadsmittajs behrns

tschastta ar saweem pascheem wahredeem to, kas atrohdahts Lufkafa fwehtôs stahstôs
2trâ nodakkâ, no 1ma perscha lihds 14tam.

D s e e d a f c h a n a.

Gohds Deewam augstibâ

Un meers wirs semmes

Un zilwekeem labs prahts!

Sescpadsmitajs behrns

stahsta, kas atrohdahts Lufkafa fw. stahst. 2, 15—20.

Septinpadsmittajs behrns.

Tad nu nahzeet, eima garrâ pee tahs filles, to behrniu raubsiht, un preezafi-
mees, ka mums tas Pestitajs dsimnis, kas irr Kristus, tas Kungs, Dahwida pilssehtâ!

Kohpâ fazzihstis no zitteem behrneem.

Juhd behrnini! nahzeet ar preezigu praht'

Pee fillites Betleme wiffi nu klast!

To preeku lai katriis nu firfninâ juht,
Ka debbesu-tehtinsch saw' dehlu mums suht'.

Ak eita tur kuhci, pee fillites arr',
Pee fwezzites-gaisminas stattitees warr,

Ka autini tihri to behrniu fedf,
Par engeleem jaulaku guktoht to redf.

Tur gukt winsch, ak behrni, us salmeem un
feen'.

Maria un Zahseps to statta ar ween;

Tur gannini eenahk, un zekôs tee kriht,

Kad eng'li dseed gaisâ: „Nu Deews pee mums
miht.“

Daschs ganna-behrns nefs nu ar preezigu
praht'

Pee fillites peenu un meddu tam klast;

Ar ohgahm pilns kurwihst, un ahboli arr',

Balts jehrinsch, schahs leetas tam patikt jau
warr.

Ko dohsim mehs behrni, fo schkinkofim tew?

Ak sanemm muhs paschus par dahwanu few!

Zu ne gribbi mantas, fo pasaule dohd,

Bet firdi it schkijstu, kas tew ween dohd gohd'.

Tad fanemum mums firdis par uppuri wehl, | Un taiſi taħs ſwehtas un lihdfigas few,
 Meħs dohdam taħs labpraht, taħs naw wiſs | Zo tad ween meħs muħſchigi patikſim tew.
 mums ſchehl,

D ſ e e d a ſ c h a n a.

Tu miħlajs, ſchehligs peſtitajs
 Un maſu behrnu ſchehlotajs!
 Tu eſſi dſimmis muħſu deħl,
 Zo tew bij' maſu behrnu ſchehl.
 Tu gaiſma, ko Deews ſuhtijis,
 Tu muħſu firdis ſpiħdejis,
 Tu griħbi, mums buħs ſwehteem buht
 Un weenreis debbeſs = laimė kluht.
 Tu ſchodeen eſſi peedſimmis
 Un muħſu meeſas peeneħmis,

Tapeħz meħs tewi ſlawejam,
 Kameħrt ſchał ſemmė dſiħwojam.
 Eſ eſnu maſs, al ſtaħw' man klaht,
 Un ſchłħſti mannu fird' un praht',
 Kā tu tur eekſchā warri miſi,
 Tad ne warru eſ greħlōs kriſt.
 Lai eſ kā engliħts dſiħwoju
 Un taruſ bauſtuſ miħleju,
 Tad taruſ eſ palikł warreſchu, —
 Un wezakeem arr' patikſchu.

Ta ſeemasweħtku lihgfimiba, ta dſeedaſchana un ſarunnaschana, tas ſweħtku
 ſpohſchums un tee puſſohrſimts preezigi behrni wiſſas firdis pakuſtinaja ar it ſweħtu
 preeku. Arri ſeemasweħtku dahwanas iſdallija: aħboluſ, rakſtamas graħmatas,
 ſpalwas, bleiſtiſtuſ, griſſeles, taſeles, dſeeſmu peelikkuſmuſ, laſſamas graħmatinas.

Tee preezigi ſweħtki bij beigti; behrni un wezaki pateizohł us maħju gaħje.
 Meħs zerrejame, ka ſchee ſweħtki it jaukuſ augtuſ neſſiħs. Zo preeka un miħleſtibas
 ſwezzites ne iſdſeeſt tik driħſ, un ne kad ne iſdſiſſiħs tam, kam tik retti ween ſpiħd!
 Ķohla behrneem palikł jo miħta un dahrga; maħzitees un us Ķohlu eet ne buħs
 wairſ tik gruħts darbs, behrni beſ peeſpeeſchanas paſchi dſiħſeeſ un ſtubbinafees. Un
 warr buht arri daſchi wezaki ſawuſ behrnus wairſ ne aiſturreħs no ſtoħlas, beł lab-
 praht ſtellehſ, un ja Deews doħs, wehl daſchu zittu jauku augli atraddiſim.

Un nu, miħti leeli kungi un zeenigas leelas maħtes, maħzitaji un Ķohlmeiſteri,
 kaſ ſcho ſinnu laſſijuſchi, meħs ĵums wehl ſchoħs wahrduſ uſſauzam:

Tad eiĵ nu, un darri tu tā pat arriħſan!

Eekſch muħſu Wiħſemmes pahrlėeku dauħſ weetās Ķohlas wehl toħti waħjas,
 niżzinatas wahrgi un niħſt. Un ir tur, kur Ķohlas irr, dauħſ ſaimineeki un wezaki
 taħs labpraht ne eerauga, un behrni no taħm behg, kā no beedeħta. Tapeħz jagahda,
 ka Ķohlas behrneem un wezakeem paleek miħtas un dahrgas, Luħt', kur wiſſi Ķohlas-
 likkumi un Ķohlmeiſteru leelaka ſkunſte un gudriħa! Uſ to lai doħma, ja griħb preeku
 un labbuſ augtuſ redſeħt no ſawg Ķohlasdarba. Zo taħs draudſeſ, kaſ ſawas Ķohlas
 miħto un goħda, dauħſ wairak. par Ķohlu apkoħpſchānu gaħdahſ, ne kā wiſſi likkumi
 un pawehleſchanas un ſtraħpeſ ſpeħj padarriħt. Beł ne kaħda plauſchana beſ ſeħſcha-
 nas, behrneem un wezakeem ne buħs labſ praħts pee Ķohlaħm, ja leeli kungi, maħzi-
 taji un Ķohlmeiſteri ne ar miħligu darboſchānu un ar labbu prahtu wairak darriħs,
 ne kā likkumi pawehle.

Lai tad Deews mums doħd zittu gaddu dſirdeħt, ka ne ween zitti maħzitaji, beł
 arri leeli kungi toħs miħtuſ ſeemasweħtkuſ ar ſaweem Ķohlasbeħrneem tā ſweħti-
 juſchi, kā ĵums ſtaħſtijam.

Latweefchu drauga

p a w a d d o n s
pee № 3 un 4.

21 un 28 Janwar 1843.

Derrigas mahzibas par Jahsepa stabsteem.

Rà Jehkaba dehli ohtrâ lahgâ gahje us Egipti.

(Stattees Latw. dr. patw. 1842 № 39 un 40; 41 un 42; 45 un 46; 47 un 48, un 1843 № 1 un 2.)

Weggajs Jehkabs palikke pa wiffam behdigs, kad winna dewint dehli, no Egiptes semmes pahrnahkufchi, tam stahstija: ka tas Egiptes wirsneeks winnu brahli Sijh meâni Eislam paturrejis, lai tee ne nahk atpakkat bes ta jaunaka brahla Benjaminâ; raudadams winsch raudaja, to dsirdejis, un fazzija: »juh's mannus firmus mattus ar leeceem firdehsteem bedrê noweddiseet.« — Schodeen apzerrefim, pehz teem wahrdeem imâ Mofhus grahmata 43schâ nodakkâ,

Râ Jehkaba dehli us ohtru lahgu us Egipti gahjufchi.

Badda laiki geuh'ti zeeft. Kad gan par labbu graffi labbibu un maisi fapehrk, un apzirknî pilni, ja ne nahk no laukeem klah't, naw ilgi — tad atkal irr truhkums. To jehkaters sinnah's, kam us naudu jadsihwo, kam main'te fapehrk par naudu. Eâ bija ir Jehkabam. Tee dehli bija pilnus maisus pahrneffufchi, bet kad no laukeem ne nahje klah't, tad bija atkal jafuh'ta us Egiptes semmi, kahdu masumu pirktees. Jehkabs tad nu fataisijah's, fawus deh'lus atkal no mahjahm islaist, bet tâ, ka winsch warretu fawu pastarinu, to Benjaminu, pee fewim paturrecht mahjâs. Kad winsch to faweem dehleem pafazzija, tad tee ne bija ar meeru, un Zuda skaidri atfazzijah's eet. »Ja tu Benjaminu ne doh'si lih'ds«, — tâ winsch fazzija — »tad meh's ne noeefim; jo tas wih's irr us mums fazzijis, jums ne buh's mannu waigu redseht, ja juh'su jaunakaj's brahlis jums newaid klah't.« — Tad Israels us teem fazzija: Kam jums to bija mas peeminneht, ka jums wehl jaunak's brahlis irr? Kam juh's tik kauni prett mannim effat darrijufchi? — Tee atbildeja: Kad winsch tâ un tâ muh's jautaja, woi tad meh's mas sinnajam, us kurren winna walloda iseet; woi meh's sinnajam, ka winsch mums to wahrdu fazzih's: Weddeet fawu brahli schurp!

Scheit redsam, mih'taj's lassitaj's, ka tas melkulis ne warr pastahweht nej preeksch Deewa, nej preeksch zilwekeem. Kas wiltibu dsenn, tas ne paleek mannâ nammâ — falka tas Kungs — tee melkuli preeksch mannahm azzim ne pastahw. Un falkamaj's wahrds mahja: Melleem irr ih'fas kahjas. Lew warr weenreis un ohtr'reis, un ne sinnu, zil reis ar melleem labbi isdoh'tees, tak katram melkulim ta deena atnahk, kur pee neeka wahr'dina tam wiffa nelaim'e peeseenah's klah't. Deews irr gu draks par zilweku, un Deewa gudribu ne weens ne pah'respehs. Zik tuh'stoschi bija pee Babilones tohrna zelschanas un tee laudis bija dohmajufchi gan gudri wiffu istaisiht, tê Deews teem wallodu fajauz, un teem japaleek kaunâ! Gudri dasch dohma

fawus laukus eekohpt un apstrahdaht un eeseht — un stahw labbiba kupla un pilnâs wahrpâs un fehjejs pee fewim jaw pahrskâita, jif graudus no puhra fehjuma iskuls, bet redsi, — wiasch ne eerauga to tahrpiau, kas pee saknes peelihdis, stohbri nokremt; un kad wiasch fawu labbibu fawedd un fahk kult, mas preeku wiasch reds no wiffa fawa plaujuma. Tâ eeksch laizigahm, tâ eeksch garrigahm leetahm. Ar weenu Deews irr un paleek gudraks un stipraks par zilweku. — Melkulis gribb pahrgrohshht Deema likkumus. Melkulis dohma: kas tad kâ Deews irr pawehlejis: tew ne buhs nepateefu leezibu doht, — tak es to pateefibu ar tik beesu un stipru wiltigu apseggu safegschu, ka ne weens to paschu ne eeraudsihs. Bet redsi, Deewam irr azzis, kas zaur teem wissuzetakeem afmiuu muhreem isstatahs zauri, ne wehl ar melkschigeem wahrdeem tam kahdu leetu tâ warrehs safegt un noslehpt, ka wiasch to ne eeraudsihs! — To wissu-mosakajs behrns warr saprast. — Bet tâ rishtste, ar ko Deews schausta, ta ne karrajahs ikreis pee wadscha klahht. Kâ nerahnis behrns, kad tehws to apfang, par to apdraudeschanu ne bihstahs; kad tehws to rishtsi atnes un parahda, arr' wehl ne atraujahs, un tik ween tad gudrs paleek, kad tam pateefi ar rishtsi uszehrt pa plezzeem, tâ patt ar to melkuli irr. Ka Deewa wahrds irr pateefigs, ka Deewa rohka irr wisspeshziga, to melkulis ne tizz un ne tizz, lihds kamehr affaru bedrè eekriht eekschâ. Tad atmohst, tad brehz un scheshlojahs, tad brehz us zitteem, fur tak zits naw pee wainas, kâ tas melkulis pate. Kad arri no wissu-semmakas teefas lihds wissu-augstakaf tewim buhtu weizees, gudri ismellotees, tak sawâ laikâ jebkatra leeta nahk pee gaismas. Deews irr ta pateefiba; un Deews zilweku irr raddijis pehz sawa waiga. Sadranke, patalsi melnu sawu waigu, jif tew parihk, tak scheit un tur kahda balta strihpina paliks, no kam warrehs sihmeht, ka Deews taws radditajs. Tâ patt ar melleem. Lai gan wakrejahs, tak pateefigs wahrds sawâ laikâ melli starpâ eeschaujahs; — un kad Kristus ar Belialu, kad melli ar pateefigu wahrdu ne skann kohpâ, kad Kristus irr stipraks par wellu, kad wiasch tam wellam to spehku irr nehmis, tad arri schis no newillus ispruzzis pateefigs wahrda gallinsch wissus tohs pasaul dauds melkschigus wahrbus uswarrehs, un tohs weddihs pee gaismas, tewim par faunu.

Tâ labb, ja tew irr kahda darrischana us teefahm, tad fakki to tihru un skaidru pateefibu, weenteesigi, ne neeka ne flehpdams, neds ko atreudams, neds ko peeliks dams. Ja effi fohdu pelnijis, — iszeet fohdu. Kad arri tai laikâ tu ar melleem iskultohs, tak — tew nestunda usnahls, fur, warr buht, tew tik zeetu walgu apliks ap faklu, ka ne buht wairs walkam ne tiksi. Ne eij padohmu prassitees, kâ schi un atkal ta punkte eeksch likkumeem skann, woi to ne warr greeft weenadi un atkal ohradi, — tahds padohms tew ne warr labbumâ eet. Kad tu pee teefahm eij, woi effi fuhds-etajs jeb apfuhdschets — fakki pateefibu, tad Deews buhs taws padohma dewejs un Deews buhs taws aisstahwetajs, un tawa leeta tewim isees par labbu. Un ja arri taws prettineeks tai gaddâ tewis winnetu, ja wiasch arri isheetu ar pilnu malku un ar leelu mutti, un tew buhru japaleek appaksch winna, tad atgahdajees, ka taws Kungs Jesus arri palizzis appaksch saweem prettineekeem, ka tee Jesum pahri darrija un winnu isfmehe, — un tak, fur palikke winna smehjeji? Deews sawa dehla eenaidneekus likke appaksch winna kahju pamefleem, winneem bija kaunâ japaleek,

un scho wünsch sehđinaja fewim pa labbu rohku. Swehtigi irr tee, fakka Jesus, kas taifnibas deht tohp eenihđeti, jo ta debbes walstiba wianneem peederr. Swehtigi juhs buhseet, ja juhs mannis — tahs pateesibas — labbad lemmohs un apbeđinahs, un wissu kaunu no jums runnahs, melodami. Effeet lihgsmi un drohfschi, jo juhsu alga irr leela debbesis. Ka Jehkaba dehli ne sunnaja, us kurren tee wahrđi isees, kad Jahseps tohs jautaja: woi jums wehl zitti brahti irr? woi juhsu tehws wehl dshws? ta patt arri katram melkulim wahrđi usnahk, kas to fawaldsina un winna blehđibu wedd pee gaismas, kur dohmaht ne dohma un gaidiht ne gaida.

Kad Jehkabs Benjaminu ne buht ne gribbeja teem zitreem dehleem laist lihds eet, tad Juda us fawu tehwu fazzija: Es par winnu galwofchu; no mannas rohkas tew buhs winnu praffiht, ja es to ne weddischu pee tewim atpakkat, tad es fawu muhschu preeksch tewim gribbu noseedigs buht. Un Juda tohs wahrđus ne fazzija no kahda wiltiga prahta, wunsch pateesi pee fewim bija apnehmees, Benjaminu tehwan atkal mahjas pahrwest. Bet — ka juhs pehz dsirdeseet — Juda fawu wahrdu ne warreja peepildiht.

Sakkans wahrds mahja: Sunni un sirgu ne warr galwoht; bet gudrajs Salamans mahja: Tam zilwekam irr neprachtiga firds, kas ar rohku apsohlahs, par fawu tuwaku galwodams. Mans behrns, ja tu effi par fawu tuwaku galwojis un fawu rohku pee kahda swescha apkiblejis, tad tu effi satihstihrs ar fawas muttes wallodu. Tad darri jelle ta, mans behrns, un isglabbees, jo tu effi fawam tuwakam rohkâ nahjis. Isglabbees, ka stirna no meddineeka rohkas un ka putnis no puttineeka rohkas. — Tas, kas par zittu galwo, fewi eeleeť tam zilwekam khlâ, kam wunsch galwo; un negohds jeb sohds, kas uskriht, nahk tam, par ko wunsch galwo, woi pascham galwineekam us galwo. Ja tu kahdu zilweku fakki gohdigu un wunsch sohğ, tad pats par sagli paleezi; ja kahdu zilweku galwoji, ka wunsch ne dsere, un wunsch tak peedsees tahs, tad pats par dschraju paleezi. Swehti raksti mahja: Zilweka firds irr par wissahm leetahm wiltiga un farnissusi leeta. Kas to warr ismanniht? Un atkal: Jehkats, kas schleetahs stahwohts, tas lai luhko, ka wunsch ne kriht. Tad nu par zittu galwoht ar weenu irr bailiga leeta. Kas irr tschakli pee tam klahť, ar fawu mutti par zittu galwoht, tas irr woi ihss eeksch fawa padohma, jeb wunsch irr wiltigs un blehdigs eeksch fawas firds. Kas rihdeena ar tewim jeb ar zittu notiks, to jaw ne warri sunnahť; ka tad mas warri par gaddeem jeb us gaddeem par zittu galwoht? Ta labb fargees pa wissam no galwofchanas, un ja kahds nahk, tewim pagaidas sohlibams par galwofchanu, ja wunsch sohlahs par to tewi labbi uszeenahť, tad atgahđajees, ka gohds un labba flama usfwere pagaidas, ka ehdeens un dschreens irr ahtri parihťi, bet ka pasuddis gohds gruhťi atdabohnamas atpakkat. Un ihpaschi fargees, tur galwoht, kur kahdu zilweku skaidri ne sinni. Juda galwo Jehkabam, ka wunsch Benjaminu mahjas pahrweddihs; Rubens tehwan galwo, fazzidams: ja es Benjaminu atkal pee tewim ne atweddischu, tad nokauj mannus diwi deklus, kur tak tee ne warreja ta Egipteku walđineeka firdi redseht, kur tee ne warreja noredseht, kas wiss teem us zekku warretu notiktees, kahda liksta teem us zekku warretu useet.

Israels us fawu zittu dehlu luhgschanahm un winnu galwofchanahm padohdahs

appaksch winneem, fazzidams: Ja nu tã buhs buhc, tad darrait to; nemmeet no tahs semmes wiffteizamahm leetahm juhfu traukds, un noneffeet tam wihram dahwanas, balsamu kahdu maggumu, un kahdu maggumu meddus, dahrgas sables un mirres, reekstus un mandeles. Balsams irr swikkis, kas istsell no balsama kohka misas, fo wehl scho baltu deenu tohti zeeni, winna jaukas smarschas labbad, ja to kwehpina, tã patt arri mirres irr swikkis ar jauku smarschu, kas ne nahje no kohka, bet no mirres stafdeem. Reeksti un mandeles irr kohka augti. No schim dahwanahm redsam, ka kohki tais badda gaddos no augteem ne bija tukfchi, bet redsam arri, ka maisite ta pee dschwofchanas wiffai wajadsiga leeta irr, un ka no saldumeem un gahrdumeem zilweks ne warr pahrtikt. Kam irr saufo maife, fo ehst, tas baddu ne mirst; bet kam no meddus un reeksteem ween buhcu japahrtteek, tas ahtri pee tam famaitatohs. Tad nu ne kahrojees pehz tahdahm leetahm, kas neds meefai, neds dwehfelet labbumã eet; ja tewim irr deenischka maisite, tad pateiz Deewam un effi ar meeru. Ne kahrojees arri pehz naudas. Jehkabam bija tik dauds naudas, ka winsch ohtretek tif dauds saweem dehleem maifa eelikke, ne ka winsch papreekschu bija lizzis, un tak tam bija bads. Nauda irr teizama leeta, ja ar naudu warr zittas pee dschwofchanas wajadsigas leetas eemihst, bet irr laudis, — kas to naudu ween eemihl; kas paschi par sawu naudu neds fewim fo peeraugahs, neds arri zitteem ar to palihds. Swehti raksti mahza: Kur tawa manta, tur arridsan tawa firbs. Ja kas sawu firbi pee mantas peeveen, tas apgrehkojahs; jo ne mantu, — bet Deewu un sawu tuwaku buhs no wiffas firbs un no wiffas dwehfeles un no wiffa spehka mishtoht. Ihpaschi grehks: sawu mantu mishtoht, ja ta ne irr nahkuffi no Deewa, bet no wella, ja ta ne irr nahkuffi zaur gohdigu, bet zaur negohdigu rohku. Sagta manta irr neleetiga, irr besdeewiga manta; bet arridsan atrasta manta irr besdeewiga manta. Mohsus mahza: Tew ne buhs tawa brahla wehrfi jeb awi redseht allojam, un no winna atrautees; tew buhs tohs tawam brahlim atkal peewest. Un ja taws brahlis pee tewim ne irr tuwu, jeb tu winnu ne pahstti, tad buhs tew tohs tawã namina fadsiht, ka tee pee tew irr, teekams taws brahlis tohs mekle, tad tew buhs winnam tohs atdoht. Ta patt buhs tew arridsan darricht pee winna ehseta, un tã buhs tew darricht pee winna drehbehm, un tã buhs tew darricht pee wiffa pasudduscha, kas tawam brahlim suhd, un fo tu atrohhd. Tu ne warri — tew ne buhs no tam atrautees, ka tu winnam to ne atdohd. Tad nu, kahdu leetu atraddis, un to pee fewim paturrejis jeb noslehpis, ne fakki: Ekur mannim laime! jeb, ta irr manna laime! Ta fleppeni paturreta leeta ne buhs tawa laime, bet ta buhs tawa nelaime. Kad arri zilwekeem ne weiktohs, tahs atrastas mantas pehdas fadsiht, Deews winnas pehdas fadsihhs un weddihs tawu blehdibu sawã laika pee gaismas. Un ja tu fakki: fo palihds, to atrastu leetu us teefahm nodoht; tur nodohd, tur paleek; kaleht winni aprih, tad labba' es pats to paturru, tad schi walloda stann gudri, bet tak pee tahs irr mas sapraschanas klast. Tas irr tif patt gudri runnahs, ka ja kahds fazzitu: kaleht zits — kaleht teefas wihrs, — ja winsch to atrastu leetu flehpij — sawu dwehfelet nodohd wellam, tad es labba' pats to darrischu. Ja teefcham teefa atrastu leetu flehptu un sunnamu ne darritu, tad jaw winnas grehks no tewim ne fluhs atrassihhs. Tu, atrastu leetu pee

teefahm nodohdams', fawu dwehfeld isglabht, faut arri ta atrasta leeta pee teefahm paliftu. Un kà tu fawu meefu ne nodohft, lai blehds no tam barrojahs, tà jaw ne rik ne kriht to darricht pee dwehfeles. Ta labb ja arridsan teefahm tà buhtu, kà daschi melsh, ka pee weenas woi ohtas teefas atrastu leetu, fo aisness, paturr, tad arri tghdai teefai buhs to atrastu leetu atdoht. So teefai buhs paschai jaarbild un grehti un zeeti/jaarbild, par to, fo winna darra!

Kad Zehkabs faweem dehleem bija peekohdinajis, to atrastu naudu us Egiptes semmi aiswest, un kad winsch teem tahs dahwanas, fo pirmit peeminnejam, bij eede wis lihds, tad winsch tohs atlaide ar Deewa luhgshanam, tad winsch teem fazzija: Tas wissu-warrenajs, stiprajs Deews lai jums sheblastibu dohd preeksch ta wihra, ka tas atlaisch juhfu ohtu brahli, un Benjaminu, bet es no fawas puffes esnu ittin kà, kam tee behrni irr rautin atrauti. — Zehkabs, nabbadinsch, weens pats palikke fawâ faktinâ, eeksch leelahm behdahm Deewu par faweem behrneem luhgdams un Deewam tohs pawehledams.

Teem dehleem gan labbi isdewahs us zekku. Sweift un wessell tee ohtreis no nahze us Egiptes semmi. Zehseps, fawu jaunaku brahli Benjaminu winnu widdû eeraudsijs, pawehleja, teem atnahkuschem weeseem maltiti fataisht. Un kad tohs wihrus Zehsepa nammâ eewedde, tad tee bihsajahs un fazzija: Tik jaw tahs atrastas naudas labbad muhs ihpashâ kambari fawedd! Mehs sheit effam fawesti, tà winni fazzija, ka winsch mums warr usstahweht un mums usmahktees wirsi, un muhs par wehrgeem nemt un muhsu ehsetus nemt. — Scheit atkal redsam, fo jaw allasch effam peeminnejuhchi: kad kahdu saunumu, kahdu grehtu effi padarrijs, tad tawa firde eeksch tewim irr nemeeriga, un tu ne stattes drohschi, bet baitodamees zittam eeksch azzim eekschâ.

Zehkaba dehli peegahje pee ta wihra, kas bija likts pahr Zehsepa nammu un tam fawas behdas isstahstija un fawu nenoseedsibu. Tad tas wihrs tohs eepreezinaja, fazzidams: Effet ar meeru, ne bihstatees, juhfu Deews un juhfu tehwu Deews irr jums apflehtu mantu maifds dewis, juhfu nauda man irr rohka tiklusi un winsch Sihmeanu pee teem iswedde abra. — Juhf sinnat, ka tee Egipteri bija pagani, kas ne zeenija to weenweenigu Deewu, kas turprettim dauds deewektus peeturreja. Winni zeenija kà Deewus putnus, un ischuhstas un ihpashâ melnu wehrsi, kam gaddijahs balts krusts us mugguru buht. Kà prohtams, tahds tetsch retti gaddijahs; ja tahdu atradde, tad to turreja kà azzî peerè un tee preesteri winnu fargaja un preeksch winna uppus un dahwanas fawehme. Tik jaw Zehseps fawam namma-turretajam bija mahzjis pee Israeta weenweeniga Deewa turretees, kad schis Zehkaba dehklus eepreezinaja un eedrohschinaja ar teem wahrdeem: juhfu Deews, un juhfu tehwu Deews jums to apflehtu mantu maifds dewis. Tad nu Zehseps fawu namma turretaju ne turreja tà, kà kalpu, bet kà draugu. Un tà peenahktohs wisseem lungeem darricht, fawus deenesta-laubis turreht, kà draugus, winneem ne ween doht ehst un apgehrbu, bet arri gaischaku un flaidraku atsihschanu un mahzibu eeksch debbes leetahm.

Kad Zehsepa brahli fawas dahwanas bija faneffuschî, tad tee mettahs preeksch Zehsepa us zekkeem. Bet schis tohs mihligi jautaja, un fazzija: Kà juhfu tehwan,

tam wezzam, klahjajs? woi wiasch wehl irr dshws? Un tee tam arbildeja un fazzija: Tawam kalpam, muhsu tehnam, gan labbi klahjajs, wiasch wehl weffels un tee noleezajs un pallannijajs. Un Benjaminu eeraudijis, wiasch fazzija: woi tas irr juhsu masakajs brahlis, no ka juhs man stahstijat? Deews palihds tew, mans dehs! Un to fazzijis, Jashsepa firds eekahrfajs prett sawu brahli, un wiasch mekleja raudaht, un eegahje kambari un raudaja tur patt.

Jahseps schein warren' leelu preeku dabbuja redseht. Dasch dabbohn firmus mattus nodshwoht, bet wiasch ne dabbohn preeku affaras no waigeem noslauzigt; wiasch ne sinn, kas tas irr: buht ta no preekeem pahraemts, ka ne spehji ar wahrdeem tohs preekus fanemt. Un zaur kam Jashsepam tahdi leeli preeki usnahje, tahdas preeku affaras birre? Zaur tam, ka wiasch bija deewabihjigs, ka wiasch turrejajs pee ta zettorta baufla: Tew buhs tawu tehnu un tawu mahiti gohdah, ka tew labbi klahjajs un tu ilgi dshwo wirs semmes. Jashseps sawu tehnu mihloja no wiffas firds. Wairak ka peezpadehmits gaddus wiasch sawa tehwa un sawa jaunaka brahla waigu ne bija redsejis. Un kad nu wiasch to brahli eeraudija un sawa tizziba un zerriba ne schaubijajs, ka ir wezzajs tehws wehl dshws, tad tam preeku affaras usnahje.

Tas zettortajs bauflis ne irr grehti peepildigt! Wezzaku mihlestiba irr ne-issak fama, ne-isslawejama mihlestiba; wiina irr stipra un zeeta lihds pat nahwei; wiina ne dohma us sawu, bet tik ween us sawu behrnu labbumu. Tahdu mihlestibu Jashseps no sawa tehwa bija redsejis, un wiasch sawam tehnam irr patejis lihds patt fappu weetai. Remmatees schein preekschshmi, juhs jauni laudis. Ja juhs griibat sinnaht un samannigt, kas tas irr: preeku affaras raudaht, tad gohdajeet sawus wezzakus! Jo Deews, tas Kungs, griib to tehnu no teem behrneem gohdajam, un darram, fo ta mahite saweem dehleem pawehl. Kas sawu tehnu gohda, tas dabbuhs grehku salihdsinachanu. Un kas sawu mahiti zeena turr, tas irr lihds ka weens, kas leelu mantu krahjajs. Kas sawu tehnu gohda turr, tas arridsan preeku no saweem behrneem redsehs, un kad wiasch Deewu luhgs, tad Deews wiina palauhfs. Gohda sawu tehnu ar darbeem un ar wahrdeem, ka no wiina par tewim swehtischana nahf. Ja ta tehwa swehtischana stiprina to behrnu nammus, bet tahs mahites lahsti tohs issakno ar wiffeem pamatteem. Miltajs behrens, glabba sawu tehnu, kad wiasch wejs tohp, un ne apbehdini to, kamehr wiasch dshwo. Turri tam par labbu, kad wiina prahts tohp paplahns, un ne nizzini wiina. Jo ta labba-darrischana prett tawa tehwa ne taps aisimirsta, bet buhs tew ka stipra uszelta ehfa prett grehkeem. Behdu laika tewi peeminnehs un sawi grehti suddihs, ittin ka leddus no filta laika. Kas sawu tehnu atstahj, tas irr ta patt ka weens Deewa saimotajs, un kas sawu mahiti kaitina, tas tohp no ta Kunga nolahdehts.

Zif azzis, warr buht, lasshs mannus wahrdeus! Zif irr muttes, kas warretu atdarritees prett mannim! Un kad juhs wiffi ar lahdeschanu mannis nolahdetu, es ne drebbetu. Es sinnu, ka tee mahkufi newaid zeeti, mannas luhgschanas islaist zauri pee Deewa, un ka Deewa firds ne irr zeeta, mannas luhgschanas fanemt prettim. Bet ja mans tehws nelakis no kappeem zeltahs abra, ja manna mahite mannis eeraudijust, ja manni wezzaki mannim fazzitu: muhsu ajs tewis ne griib redseht, un muhsu

aufs tewis ne gribb dširdeht, tad es drebbetu pee wisseem lohzeleem un eeksch wisseem fauleem, tad manna bariiba buhtu ar schultim fajaukta, un manna maifa buhtu fakaltuse maife, un mans meegs kluchtu no bailigeem sapneem isbaidihts; un manna seewa mannim buhtu par baidekft, un manni behrni par istrubzinafchanu! Zo es to stipri tizzu, ta labb, fa pats Deews to fakka: es to tizzu, fa tehwa nopufschanas un mahtes affaras semme ne kriht. Pahrdohma, behrns, zif grehti tawai mahtei irr bijis, ar kahdahm fahpehm winna tewis irr dsemdejusi, zif waidas winnai nahkufchas zaur tewim! Pahrdohma, zif grehti tawam tehvam irr bijis, ar kahdu ruhpefchanu wufsch par tewim irr ruhpejees, un ar kahdu gahdafchanu wufsch par tewim irr gahdajis! Ne atmakfa tu winneem to ar taunu. — Za tewim atnahktu sinna: mans tehws zaur Jesus spektu irr iszehlées no kappeem, wufsch nahks manni raudsicht, woi tu ta warretu preezatees, fa Zahseps preezajahs? — Woi tu arri warretu tehvam parahdicht Deewa fwehtbu? Zif dasch irr pilnas mahjas un pilnu dšihwofchanu, un labbu mantu un labbu flawu no wezzakeem dabbujis, — fur nu tas wifs irr palizzis? Ka labb wifs tas irr isputtejis? Za labb, fa wezzakus ne klaufa un pehz winnu mohzitbahm ne dšihwoja, — ta labb ta Kunga rihtste irr nahkufi pahr tik dauds behrneem u. t. j. p.

1) Sargees no melleem un no wiltibas, 2) ne kahrojees pehz nihzigahm leetahm, 3) dšihwo ta — fa jehkurram karram zilwekam warri drohschi azzis eekattitees eekschâ.

Kungs, stiprags, wiffuwarrenojs Deews, fas tu eenihsti tohs melkulus, lai manna walloba irr pateefiga walloba wiffas weetas. Un kad es wiffu pasauli warretu ar melkschigu wahrdu samantoh; woi warr kahds zilweks pasauli ardoht par sawas dwehfeles pestifchanu? Pehz muhsu wahrdeem mehš kluchfim taifnoti, pehz muhsu wahrdeem mehš kluchfim pasuddinati, scho tizzibiau eespeesch mannâs kaulu smadsenês.

Sirdsſchehligajs, lai tehwa waigs mannim uskattahs ar labbpatifschanu un lai mahtes azzis mannim usmettahs ar sirds preeku! Kungs, un kam irr behrni, fas aug appakſch winnu rohfahm, lai tee teem majineem pahri ne darra, lai tee tohs ne turrina un ne farrina; un ne kahrdina us taunu. Scho muhsu firnigu luhgſchanu paklaufi, ta Kunga Jesus labbad. Amen.

W. P.

Dšihwofchanas gudriba.

Dšira dahwana.

4. U p d o h m i b a.

Kad arri tewim tahds darbs preekschâ, fo tu taifni sinni, fa tas irr labs, tad comehr to ne darri aplam steigdams, nedš arri bailigi kawedamees. Kas neapdohmigi fo eesahk, tas darra tapat kâ akkis, kad tas ne redsedams pahr plattu grahwi gribb pahrléht, tur eekriht eekschâ un daudsreis wairs ne speh; us kraſta tift; tahds lehti eepinnahs tahdôs leekôs kaweklôs, fa pehz to zerretu labbumu wairs ne dabbu rohkâ. Bailigs zilweks tur pretti palaiſch garram to isdewigu brihtinu woi azzumirfti, kad ta laime, fas daschu brihd' ar spahrneem

Kreen, buhtu fakerrama; ta nu ta aiskreen garram un wansch dauds reis' walti gaida to atpakkat nahkam. Kall to dselsi, kamehr ta karsta irr; steep to schigli us laktu, ne fo ilgi kawedamees un bigdamees, ka kahda dsirkstelite strahdajohr rofku ne fabledsina. Ustizjees Deewam, kas schehligi us tew' stattaas. Ja tikkai tew tairns darbs un darba rihki rofkâ, tad wansch tawu wahjibu gan stiprinahs un tawai pastahwigai gribbeschana; nai to peepibischanu dohs. Deews jau dauds reis' zaur wahjeem leelas leetas pa fauli isdarrjits.

5. Taupischana.

Effi taupigs weenumehr, bet ne kad fihlsts mantu krahjejs. Taupidams sawu eenahlschana wairofi, sawas dshwes waijabisas eemantofi un lab'klahschana tewim pee-angs. Effi allasch stiprs sawahm kahrabahm, sawai weeglai, mihsstal dshwofschana un wissam, fo ihsti ne waijaga, pretti stahweht; ne eepinnees tahs kahribas pin-nektos zitteem pakkat dsihtees eeksch mohdes, jo schahds netikkums drihs nowadda us pohstu. Bet ka tu ar sawu taupischanu ne pallktu man' krahjejs un ihstems fihlstulis, tad paturri allasch prahtâ tohs pateefigus wahrdus: "See, kas gribb baggati tapt, tee kriht kahrinaschanâ un walgâ un dauds besprah-tigâs un kaitigâs eekahroschanâs, kas tohs zilwekus gahsch famai, tafchanâ un pasufchanâ." (1 Tim. 6, 9.) No mantu-krahschanas zekahs foh-psba un schi irr wissa launuma fakne. Ta paschâ pilnumâ ne war peetikt un leef tewi isfaltt; ta tawu wissjaukaku dshwi darra suhru un padarra wahju un bespeshzigu tâ-pat tawu wesselu meesu, kâ arri tawu speshzigu garru.

7.

(Us preekschu wehl.)

Jauna gadda dseeftma.

1. Deews, tu ar lehnibu Un tehwa mih-libu Man schogadd' waddijs effi, It kâ us rohlahm neffi; Dauds labba tu no sewis Man, Lehtiht, effi dewis!

2. Es preeku stundinâs Un behdu deeni-nâs No tew apschelohs tillku; Kas gruhst bij, us tew likku; Tu man tad preezinaji, Man behdas weeglinaji.

3. Tu dewi wesselib'; Tu katrâ waijabis', Râ draugs, ar mihlu prahtu Man effi stahwejs klahu; Man ne usgahje raises Deht apgehrra un maifes.

4. Ir tad, kad noseedsohs Un grehlôs mal-dijohs, Tu mannim scheligis bij, Man tuh-dak ne sohbi; Tu man, kad wainas suhdsu, Peedohd, un klauf, kad luhdsu.

5. Schai jaunâ gaddâ arr', Al Lehtiht! tâ patt darr! Ne pamett' man atstahstu! Ja tu pee mannim klahu, Tad gruhstibâs jeb-kahdâs Laws paligs pee man rahdahs.

6. Kungs, tu mans draugs un rad's! Tu sinn, kad pehdejs gads Schahs dshwibas man klahu Un nahwe man peestahstu; Kemm' tad, kad beigtas mohkas, To garru sawâs rofkâs. 49.

Jaunafchana s.

(3) Kas tas tahds nabbaga wihrs bija, kas pa weenu zekku gahje kahjâs un arri baggatu kungu rattôs brauze?

(4) Kurrâ laikâ gaddijahs, ka ne weens zilweks ne gahje kahjahm? 36.

Brihw drilkeht. No Widsemmes General-gubhnermentes pusses; Dr. C. E. Napierky.